

RAPORT
cu privire la activitatea Consiliului Coordonator al Audiovizualului
în trimestrul al III-lea al anului 2010

În perioada iulie - septembrie 2010 au avut loc 5 ședințe publice, s-au abordat peste 30 chestiuni sub diferite aspecte. Ca urmare, au fost adoptate 27decizii, plasate pe site CCA și publicate în paginile Monitorului Oficial.

În cadrul ședințelor CCA s-a dezbătut un șir de teme de rezonanță publică:

- pogramul de acțiuni privind optimizarea activității CCA în conformitate cu Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova din 18 iunie 2010;
- executarea Hotărârii Curții de Conturi nr. 22 din 26.03 2010 și a Deciziei CCA nr. 54 din 22.04.2010;
- reflectarea campaniei electorale pentru referendumul constituțional din 5 septembrie 2010;
- rezultatele reflectării referendumului constituțional din 5 septembrie 2010;
- ulterior, în altă ședință - totalurile reflectării campaniei electorale la referendumul constituțional din 5 septembrie 2010.

În câmpul dezbaterilor publice au fost plasate și teme de natură pur audiovizuală:

- respectarea condițiilor de difuzare a publicității în cadrul serviciilor de programe TV;
- modul de executare a prevederilor legislației, condițiilor la licențele de emisie și autorizațiile de retransmitere;
- executarea deciziilor CCA nr. 12 din 11.02.2010 și nr. 47 din 22.04.2010 de către postul de televiziune „Euro TV – Chișinău”;
- concepțiile generale ale serviciilor de programe ale posturilor „Jurnal TV” și „Discovery FM”;
- prelungirea de drept a licenței de emisie;
- cesiunea licenței de emisie;
- retragerea unor licențe de emisie și a unor autorizații de retransmisie;
- anunțarea concursului pentru utilizarea frecvențelor radio și a canalelor TV.

A fost examinată și cererea prealabilă a IPNA Compania „Teleradio-Moldova”, sesizarea Partidului Democrat din Moldova cu privire la reflectarea campaniei electorale la referendumul constituțional din 5 septembrie 2010 de către postul de televiziune NIT, chestiuni curente, dar și teme ce vizează dezvoltarea pe ansamblu a audiovizualului autohton, eliberarea licențelor și autorizațiilor de retransmisie noi, perfectarea actelor privind activitatea instituțiilor audiovizuale.

Sub aspectul relațiilor de colaborare, CCA a participat la mai multe activități și acțiuni locale și euro-internaționale.

**EXPERTIZĂ
ȘI LICENȚIERE**

În linii mari, activitatea CCA în perioada gestionată, poate fi privită prin prisma anumitor date și cifre:

- La 25 august 2010 s-a anunțat concursul pentru utilizarea frecvențelor radio și a canalelor TV, inclusiv 24 - Copceac (UTAG) și 7 - Strășeni, cu termenul de valabilitate al licențelor de emisie expirat, frecvențele radio parvenite prin avizele MTIC și cele rămase nesolicitate sau necâștigate anterior (bilanțul acestui concurs se va efectua în luna octombrie curent);

- S-au eliberat 4 autorizații de retransmisie, dintre care 3 - pentru următorul termen de activitate, 1- pentru primul termen de activitate;
- S-au efectuat 2 cesiunii ale licențelor de emisie;
- S-au examinat concepțiile generale ale serviciilor de programe, prezentate de 8 solicitanți. Documentele respective sunt relativ noi, fapt pentru care s-au depus eforturi deosebite pentru elaborarea și aprobarea lor;
- Din inițiativa titularilor, au fost retrase 2 autorizații de retransmisie și 2 frecvențe radio, utilizate de postul „Ploaia de Argint”;
- Au fost înaintate spre examinare ofertele noi ale serviciilor de programe retransmise, 11 fiind prezentate de către 6 distribuitori de servicii, dintre care 2 s-au extins aria de acoperire a rețelelor;
- Luând ca bază rezultatele unui controlul, efectuat la fața locului, s-a abordat, public, modul de executare a prevederilor legislației și a condițiilor la autorizația de retransmitere de către 6 întreprinderi din mun. Chișinău, raioanele Cimișlia, Cantemir, Râșcani și Taraclia;
- Prin decizia CCA s-a prelungit de drept licența de emisie, eliberată întreprinderii „Prime TV” SRL pentru studioul TV „Prime”.

În perioada de referință s-au acordat peste 200 de consultații. De ele au beneficiat atât conducătorii întreprinderilor fondatoare existente, cât și ai celor nou fondate, modificarea, cesiunea și suspendarea licențelor de emisie, aprobarea concepțiilor generale ale serviciilor de programe și a ofertelor serviciilor de programe retransmise, prezentarea dosarelor pentru participare la concurs constituind un capitol aparte.

Din 22 dosare supuse expertizei, 15 au fost prezentate pentru concurs, 4 – pentru obținerea autorizației de retransmisie, 1 – pentru prelungirea de drept a licenței de emisie, 2 – pentru cesiunea licenței de emisie. La prima vedere, aceste amănunte ar putea fi luate ca ne semnificative, „gama” lor, însă, ține de un șir de probleme organizatorice, de respectare a Codului, legislației din domeniu, dat fiind că mai mulți radiodifuzori și potențiali radiodifuzori, declarându-și intențiile, sau că nu au cunoscut în măsura cuvenită rigorile existente în audiovizual sau că nu au dorit, din start, să pătrundă în esența lucrurilor. Grăitor, în acest sens, este numărul mare de scrisori (peste 70) din teritoriu cu referire la activitatea posturilor de radio, studiourilor TV prin cablu și eter, dosare curente (165 la număr) și de arhivă, revenirea și aducerea în ordine a contractelor privind retransmiterea canalelor TV (peste 180). În corespondența CCA intră și plângerile consumatorilor, abonaților, la care s-a răspuns, conform legislației în vigoare. Activitatea se răfrânge și asupra delegațiilor și controalelor a circa 24 studiouri TV prin cablu din mun. Chișinău și Bălți, raioanele Cimișlia, Cantemir, Râșcani, Florești, Edineț, Drochia, Soroca, Taraclia, Cahul, Ialoveni, Anenii Noi și UTAG. Ca urmare, pentru nerespectarea prevederilor legislației, 5 studiouri au fost avertizate public.

S-a continuat promovarea „Proiectului de lege pentru modificarea și completarea Codului audiovizualului al Republicii Moldova din 27 iulie 2006”. El este menit să creeze o bază legală adecvată pentru asigurarea tranziției instituțiilor audiovizuale din Republica Moldova de la emisia în regim analogic la cel digital în conformitate cu recomandările organismelor internaționale de profil (în prezent, proiectul nominalizat se află la Guvern și urmează să fie înaintat spre examinare Parlamentului).

În lunile iulie – septembrie 2010 s-a colaborat prodigios și cu Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor, Centrul Național pentru Frecvențe Radio, Î. S. „Radiocomunicații”, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, Agenția pentru Protecția Concurenței, Asociația „Drepturi de autor și conexe”.

În baza art. 40 alin. (1) lit. a), b) și d) din Codul audiovizualului se efectuează monitorizarea conținutului serviciilor de programe oferite de radiodifuzori în conformitate cu normele de reglementare în domeniu, precum și a modului în care radiodifuzorii publici și privați își îndeplinesc obligațiile asumate în licența de emisie, în condițiile și cu respectarea prevederilor legale. Monitorizarea programelor audiovizuale se realizează, de regulă, periodic și ori de câte ori CCA consideră că este necesar sau este sesizat cu privire la nerespectarea de către un radiodifuzor a prevederilor legale, a normelor de reglementare în domeniu sau a obligațiilor înscrise în licența de emisie. Acest proces este urmărit de Direcția monitorizare.

Ca obiectiv principal sunt luate următoarele activități:

1. Monitorizări generale ale serviciilor de programe radio și TV (monitorizarea conținutului serviciilor de programe difuzate de posturile de televiziune și radio publice și private, respectarea grilelor de emisie și a condițiilor la licențele de emisie ale radiodifuzorilor);

2. Monitorizări tematice (monitorizarea modului de respectare a legislației și a reglementărilor în domeniul audiovizualului privind respectarea condițiilor legale de difuzare a publicității și teleshoppingului);

3. Monitorizarea campaniei electorale la referendumul constituțional din 5 septembrie 2010;

4. Examinarea sesizărilor și contestațiilor vis-a-vis de conținutul programelor audiovizuale;

5. Examinarea cererilor prealabile;

6. Executarea deciziilor CCA.

7. Participarea la ateliere, seminare și ședințe ale grupurilor de experți.

Monitorizări generale

Monitorizarea emisieii postului de radio „Sănătate” a fost efectuată, în temeiul art. 37 (1) al Codului audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, la 18 august curent, pe parcursul a 24 de ore. Rezultatele au atestat următoarele:

1. Postul de radio se anunță în emisie ca „Jurnal FM”, iar denumirea postului de radio „Sănătate” pentru care a fost eliberată licența de emisie pentru activitate pe frecvența 100,1 MHz Chișinău apare foarte rar și doar în următorul context: *“Un nou proiect Radio Sănătatea-Jurnal FM (Edineț, Șoldănești, Singerei, Telenești, Dubăsari, Căușeni. Radio Sănătatea –Jurnal FM, ascultați-ne din 16 august”, “Acum ai de două ori mai multe posibilități să te informezi dintr-o singură sursă – ascultă două posturi de radio, Sănătatea și Jurnal FM, sănătate și actualitate”, „Jurnal Fm , Sănătatea – pe aceleași frecvențe, care au fost și ieri și alaltăieri, din 16 august un proiect de colaborare cu succes.., Vă amintim că sunteți cu Jurnal FM !.”* Toate buletinele de știri se difuzează cu genericul *“Știri la Jurnal FM”*, iar în cadrul serviciului de programe al postului de radio “Sănătate” apar și emisiuni ale postului „Jurnal FM” (“Ora de liberă exprimare”, “Inamicul public”), contrar prevederilor grilei de emisie aprobate de CCA. A lipsit din emisie o serie de emisiuni prevăzute în grilă: Calendarul Zilei (7:05), Medicul Familiei (7:15), Viața la Superlativ (8:40), Gimnastica de Producție (10:15), Vedete la Sănătatea (16:05), Natura ta. Magazin ecoturistic (18:00), Caleidoscop medical-muzical (program octurn).

Astfel se constată că postul de radio „Sănătatea” nu respectă condițiile licenței de emisie seria AMMII nr. 014628 din 18.12.2007, capitolul 2 „Drepturile titularului de licență”, pct. 2.1 („... pentru difuzarea programelor proprii într-un format cu următoarea tematică: modul sănătos de viață, profilaxia maladiilor, cultura sanitară, cultura fizică și cea ecologică și problemele legate de asigurarea socială a populației prevăzute de proiectul editorial și grila de emisie.”), 2.3 („titularul licenței are dreptul să includă în programele sale genurile de emisiuni prevăzute de proiectul editorial și grila de emisie a instituției, aprobate de CCA”), capitolul 3 “Obligațiunile Titularului de licență”, pct. 3.1 lit c) („Titularul licenței este obligat să respecte cu

strictețe proiectul editorial și grila de emisie aprobate de Consiliul Coordonator al Audiovizualului.”)

2. In cadrul programului matinal, prezentatorul a făcut publicitate mascată revistei ”Apropo Magazin” (09:40) și ziarului „Economist” (10:28) - ”*Mai multe informații puteți găsi in ziarul „Economist”, ediția nr. 31 din 18 august, la prețul de doar 3 lei 50 bani, in chioșcuri*” - derogare de la prevederile art. 19 (14) al Codului audiovizualului, conform căruia “Publicitatea mascată și teleshopping-ul mascat sint interzise.”

3. S-au încălcat prevederile art. 21 (1) al Codului audiovizualului care prevede că

“Publicitatea și teleshopping-ul se difuzează grupat, fiind ușor de identificat prin marcaje corespunzătoare și fiind separate de alte părți ale serviciului de programe prin semnale optice și acustice.” Spoturile publicitare ale ziarului „Economist” (08:57, 12:54), revistei ”Apropo Magazin” și portalul www.razgovor.md (13:56, 18:55) nu au fost delimitate de celelalte părți ale serviciului de programe prin marcajele corespunzătoare.

În temeiul celor constatate, în conformitate cu prevederile art. 19, 40 ale Codului audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, Convenției Europene cu privire la Televiziunea Transfrontalieră, Statutului CCA, aprobat prin Hotărîrea nr. 433-XVI din 28.12.2006 a Parlamentului Republicii Moldova, a Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10.02.2000, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a avertizat public postul de radio „Sănătate” și a obligat conducerea postului să revină la grila de emisie aprobată de CCA și numele postului de radio pentru care a fost eliberată licență de emisie.

Monitorizări tematice

Pentru îndeplinirea obiectivelor de monitorizare, stabilite pe baza atribuțiilor prevăzute de Codul audiovizualului și Deciziilor CCA și în conformitate cu planul

de activitate, Direcția monitorizare în perioada de referință a efectuat o monitorizare tematică la capitolul:

Respectarea prevederilor legale și a condițiilor de difuzare a publicității (capitolul III al Codului audiovizualului, Legea cu privire la publicitate)

In temeiul art. 37 (1), (3) al Codului audiovizualului nr. 260-XVI din 27.02.2006 pe parcursul lunii mai și iunie curent s-a efectuat monitorizarea tematică a posturilor de televiziune „Moldova 1”, „N 4”, „NIT”, „TV 7”, „Muzica TV”, „Pro TV Chișinău”, „TVC 21”, „TV Dixi”, „PRIME”, „2 Plus”, „Jurnal TV”, „Publika TV”, „Alt TV”, „Euro-TV Chișinău” și „Noroc TV” privind respectarea condițiilor de difuzare a publicității in conformitate cu prevederile legislației in vigoare.

Postul public de televiziune „Moldova 1” (6 iunie 2010)

a) A comis derogări de la art. 19 (10) Codul audiovizualului - ”Radiodifuzorii prin al căror intermediu se face publicitate produselor farmaceutice și tratamentelor medicale ce nu necesită prescripție medicală vor include in mesajul publicitar recomandarea de a se adresa medicului sau farmacistului in cazul manifestării de reacții adverse și vor plasa pe ecran, *pentru 5 secunde sau pe tot parcursul clipului publicitar, numărul licenței de comercializare eliberate de organul de stat abilitat*”. Numărul licenței de comercializare pentru preparatul „Prostamol” a fost plasat in ultimele 2 secunde ale spotului (12:10, 18:13, 19:33, 22:27);

b) A încălcat prevederea art. 19 (14) al Codul audiovizualului - „*Publicitatea mascată este interzisă*”. In cadrul emisiunii Povestea de seară s-a făcut publicitate mascată restaurantului Mcdonald’s, locul de filmare a emisiunii in cauză. In imagini apare localul și simbolul Mcdonald’s pe un steag arborat (20:42). Pe parcursul emisiunii s-a lăsat văzută marca Mcdonald’s și pe baloanele din interiorul localului;

c) N-a respectat prevederile art. 13 (8) din Legea cu privire la publicitate - „*Publicitatea privind una și aceeași marfă (lucrare, serviciu), precum și unul și același furnizor de publicitate*”

se permite nu mai mult de două ori, cu o durată totală de până la două minute, pe parcursul unei ore de emisie pe un canal de frecvență.” Spotul publicitar pentru compania Orange a fost difuzat de trei ori pe parcursul unei ore de emisie (19:00, 19:32, 19:37). La CCA au venit mai multe sesizări din partea consumatorilor de programe privind volumul depășit de publicitate și difuzarea spoturilor publicitare ale băuturilor alcoolice în perioada transmisiunilor în direct a meciurilor de fotbal de la Campionatul Mondial din Africa de Sud. Astfel, suplimentar au fost monitorizate emisiile de seară (21 :00-24 :00) ale postului public de televiziune ”Moldova 1” din 2 și 3 iulie curent. Rezultatele monitorizărilor au atestat următoarele:

a) S-a încălcat art. 22 (3) din Codul audiovizualului care prevede că *“Volumul spoturilor de publicitate nu poate depăși douăsprezece minute pe oră”*. La data de 2 iulie, între orele 22 :00-23 :00, s-au difuzat 13 min 41 sec de publicitate, iar la data de 3 iulie, în aceeași perioadă, volumul publicității a constituit 14 min 8 sec;

b) S-a încălcat art. 13 (8) din Legea cu privire la publicitate, care prevede: *„Publicitatea privind una și aceeași marfă (lucrare, serviciu), precum și unul și același furnizor de publicitate se permite nu mai mult de două ori, cu o durată totală de până la două minute, pe parcursul unei ore de emisie pe un canal de frecvență”*. La data de 2 iulie, spoturile publicitare pentru: Orange (22:20:50, 22:25:49, 22:34:14); materialele pentru construcția acoperișurilor „Tegola” (22:21:33, 22:28:25, 22:33:17); vodka „Ëüďif” (22:22:22, 22:26:47, 22:32:37); au fost prezentate mai mult de 2 ori pe parcursul unei ore de emisie. Aceiași derogare a fost comisă și la 3 iulie curent, în cazul spoturilor publicitare pentru aceleași produse : compania „Orange” (22:16; 22:21; 22:30); băutura alcoolică „Ëüďif” (22:18; 22:22; 22:28); brendy „Stelele Tale” (23:25; 23:29; 23:30) și „Tegola” (22:17; 22:24; 22:29) ;

c) S-a încălcat art. 12 al Deciziei CCA nr. 133 din 24 decembrie 2009 care prevede că *„Spoturile publicitare ale băuturilor alcoolice se vor încheia cu avertismentul sonor și vizual: „Consumul excesiv de alcool dăunează grav sănătății”*. Spoturile publicitare ale băuturilor alcoolice “Stelele tale” (2 iulie: 21:19, 22:30, 23:26; 3 iulie: 21:20, 22:26, 23:25, 23:29, 23:30) și berea “Spicușor” (2 iulie: 21:23, 22:25, 22:32, 23:25; 3 iulie: 21:25, 22:20, 22:29, 23:24) nu au respectat prevederile articolului nominalizat.

Postul de televiziune „N 4” (23 mai 2010)

a) A încălcat art. 22 (3) din Codul audiovizualului - *„Volumul spoturilor de publicitate nu poate depăși douăsprezece minute pe oră”*. În perioada 14:00-15:00 volumul publicității a constituit 14 min. 41 sec, între 18:00- 19:00 - 12 min. 49 sec, iar în perioada 19:00-20:00 - 13 min. 24 sec;

b) Art. 13 (8) din Legea cu privire la publicitate prevede: *„Publicitatea privind una și aceeași marfă (lucrare, serviciu), precum și unul și același furnizor de publicitate se permite nu mai mult de două ori, cu o durată totală de până la două minute, pe parcursul unei ore de emisie pe un canal de frecvență”*). Prevederea a fost încălcată în cazurile spoturilor publicitare pentru compania "Moldcell" (00:15, 00:17, 00:18 /14:16, 14:38, 14:39, 14:43, 14:44 /23:44, 23:45, 23:47, 23:49, 23:50), produsul farmaceutic "Nestogen" (14:01, 14:15, 14:39 /19:23, 19:46, 19:58), "Nesscafe" (14:01, 14:14, 14:40), compania "Orange" (14:02, 14:13, 14:41 /19:45, 19:48, 19:53) și produsele mărcii comerciale „Schwarzkopf” (14:38, 14:39, 14:42 / 19:23, 19:46, 19:54, 19:55, 19:59);

c) Spotul publicitar pentru campionatul la accelerare auto (09:30) face referință la vodca „Solovieff”, sponsor al competiției. Astfel, s-a încălcat art. 9. al Deciziei CCA nr. 133 din 23.12.2010 - *„interzice difuzarea anunțurilor promoționale și a concursurilor care conțin referiri la numele sau la marca unei băuturi alcoolice...”*;

d) Spotul publicitar pentru produsul "Venosan" (11:21, 12:01, 17:34, 18:24, 18:51, 21:31, 22:17, 23:05) a încălcat prevederea art. 3 al Deciziei CCA nr. 13 din 11.02.2010 - *„Avertizările menționate în art. 2 lit. d) se vor difuza la sfârșitul spotului publicitar, sonor și vizual, timp de minimum 5 secunde. În cazul spoturilor mai scurte de 10 sec, textul va fi prezentat pe parcursul difuzării spotului publicitar, în condiții care să asigure o percepție clară a mesajului”*.

Postul de televiziune „NIT” (19 mai 2010)

a) A încălcat art. 19 (14) al Codul audiovizualului - *Publicitatea mascată este interzisă*.) In cadrul programului matinal „Nit Dejun” a fost plasată, la rubrica „1000 d’îlclîuô nîlîhî” (07:03), publicitate mascată centrului medical „Medazur SPA” (*Descifrare text după cadru: „Ėlăčôčînêčé ôlînd „Medazur SPA” d’dlăerărln âunîețyôdlenčaiotj rîncnndlnnîaotj d’điadrêeô äē ânlo ēlērņucô, ē d’đlcāl ânlati äē ēoc=či..”*), iar la rubrica „Ėjôléiul čnîdčē” (07:29) – publicitate mascată cafelei „Espresso” (*Descifrare text in cadru: „...yñî nălclîacrdlîiue ēiôl, iacrđlîiue â Ėieătâl, ū d’đtčcālā, i â rd’đlél ēln ôl, d’rîniēô ū d’đr, ē nrēuē ēidînečé d’ônŭ în d’đtčcātânñâr ai ēiôléiue ÷rreč ”*);

b) Art. 22 (3) din Codul audiovizualului prevede că „Volumul spoturilor de publicitate nu poate depăși douăsprezece minute pe oră”. A fost încălcată prevederea articolului in cauză la următoarele ore de emisie: 08:00- 09:00 - 15 min 24 sec; 09:00-10:00 – 14 min 58 sec; 11:00-12:00 – 12 min 46 sec; 13:00-14:00 – 13 min 47 sec; 14:00-15:00 – 14 min 51 sec; 15:00-16:00 – 12 min 56 sec; 16:00-17:00 – 15 min 02 sec; 17:00-18:00 – 14 min 24 sec; 21:00-22:00 – 17 min 27 sec; 22:00-23:00 – 21 min 45 sec.;

c) S-au produs 2 derogări de la prevederea art. 21 (8) din Codul Audiovizualului care prevede că in interiorul unui program „trebuie să existe un interval de minimum 20 de minute între două pauze publicitare succesive”. Intre blocurile publicitare difuzate in perioada 9:00-10:00 la 09:47, 09:57 și 15:00-16:00 la 15:25 și 15:38 între sfîrșitul calupurilor de publicitate și inceputul următoarelor a trecut mai puțin de 20 min.;

d) Art. 13 (8) din Legea cu privire la publicitate prevede: „*Publicitatea privind una și aceeași marfă (lucrare, serviciu), precum și unul și același furnizor de publicitate se permite nu mai mult de două ori, cu odurață totală de pină la două minute, pe parcursul unei ore de emisie pe un canal de frecvență*”). Prevederea a fost încălcată in cazurile spoturilor publicitare pentru: compania „Moldcell” (00:03, 00:57, 00:58/08:29,08:44, 08:45/14:13, 14:29, 14:32, 14:53 /16:36, 16:53, 16:55/ 22:23, 22:40, 22:53), compania „Orange” (22:24, 22:36, 22:41, 22:57/23:19, 23:24, 23:45, 23:48), sucul „Gerber” 08:25, 08:41, 08:59/09:17, 09:43, 09:57/14:08, 14:33, 14:51/21:01, 21:30, 21:45) produsul „Magiki” (09:17, 09:43, 09:59) și „Nesscafe” (14:09,14:31,14:52, 14:09,14:31,14:52);

Postul de televiziune „TV 7” (5 iunie 2010)

a) A încălcat art. 19 (10) din Codul audiovizualului - „*Publicitatea pentru produsele farmaceutice și tratamentele medicale pentru care este necesară o prescripție medicală este interzisă. Radiodifuzorii prin al căror intermediu se face publicitate produselor farmaceutice și tratamentelor medicale ce nu necesită prescripție medicală vor include in mesajul publicitar recomandarea de a se adresa medicului sau farmacistului in cazul manifestării de reacții adverse și vor plasa pe ecran, pentru 5 secunde sau pe tot parcursul clipului publicitar, numărul licenței de comercializare eliberate de organul de stat abilitat*”. Publicitatea pentru produsul farmaceutic “Đrîriăčî” (12:24; 14:23; 15:18; 17:14; 18:24; 19:17) a fost difuzată fără avertizarea publicului de a se adresa medicului sau farmacistului in cazul manifestării de reacții adverse. Spotul in cauză a conținut doar mesajul: „Se recomandă citirea cu atenție a prospectului”.

b) A fost încălcat art. 13 (8) al Legii cu privire la publicitate, care prevede: „*Publicitatea privind una și aceeași marfă (lucrare, serviciu), precum și unul și același furnizor de publicitate se permite nu mai mult de două ori, cu o durată totală de pină la două minute, pe parcursul unei ore de emisie pe un canal de frecvență*”. Spotul publicitar al companiei „Orange” (17:03; 17:12; 17:49) și produsul farmaceutic „Indovazin” (17:04; 17:13; 17:49) au fost difuzate de mai multe ori pe parcursul unei ore de emisie. De asemenea, in cadrul emisiunii de „Teleshopping” spotul produsului „Ăiăđúē ēĕiălö” a fost difuzat de 3 ori (09:24; 09:30; 09:33).

Postul de televiziune „Muzica TV” (7 iunie 2010)

a) A încălcat art. 19 (14) al Codului audiovizualului - „*Publicitatea mascată este interzisă*.”) In subiectul despre concertul DJ-ului Tiesto (emisiunea „Pro news”), s-a făcut publicitate mascată companiei Moldcell prin textul după cadru de la 12:05 („*Sărbătoarea a fost oferită de compania „Moldcell”, care și in continuare va aduce in Moldova nume mari din muzică*”), evoluarea , in imediată continuare, a dlui Ch. Gaburici, manager general Moldcell,

replica „Mulțumim organizatorilor”, dată la 12:06 de o domnișoară anonimă, precum și prin un alt text după cadru pronunțat la 12:06 („*Vara asta ne mai așteaptă surprize violet*”). In cadrul aceleiași emisiuni, in subiectul despre concertul interpretului Dima Bilan, s-a făcut publicitate mascată companiei „Orange” prin textul după cadru de la 12:14 („*Compania „Orange” a dat un megaconcert*”) și evoluarea, in imediată continuare, a dlui G. Poulain, director de marketing „Orange”;

b) La 17:34 a fost retransmis un spot publicitar pentru compania „Megafon”, derogare de la prevederea art. 22 (2) din Codul Audiovizualului („*Radiodifuzorii care retransmit vor acoperi publicitatea retranslată din alt stat, țară de origine a canalului retransmis*”).

Postul de televiziune „Pro TV Chișinău” (9 iunie 2010)

a) S-a încălcat art. 22 (4) al Codului audiovizualului, care prevede: „*Emisiunea de teleshopping durează fără intrerupere nu mai puțin de 15 minute*”. Emisiunea „*Teleshopping*” difuzată la ora 13: 50 a avut o durată de 9 min.

13 sec.;

b) Art. 13 (8) al Legii cu privire la publicitate prevede: „*Publicitatea privind una și aceeași marfă (lucrare, serviciu), precum și unul și același furnizor de publicitate se permite nu mai mult de două ori, cu o durată totală de pină la două minute, pe parcursul unei ore de emisie pe un canal de frecvență*”. In cadrul emisiunii de „*Teleshopping*” spotul publicitar pentru produsul „*Fix it Pro*” (10:19; 10:22; 10.31 /14:05; 14:12; 14:17) a fost difuzat mai mult de 2 ori timp de o oră de emisie;

Postul de televiziune „TVC 21” (21 iunie 2010)

a) A încălcat art. 20 (1), lit. b) al Codului audiovizualului, care prevede: „*Programele sponsorizate trebuie să indeplinească următoarele condiții: denumirea sau marca sponsorului trebuie să fie distinct evidențiată ca atare la inceputul și/sau sfirșitul acestor programe*”. Logotipul companiei „*Lavincom S.R.L*”, sponsorul emisiunii „*Datele meteo*” difuzată la orele 02:41; 08:03; 08:54; 10:48; 12:11; 15:36; 17:23; 19:02; 21:15; 23:42 a fost plasată pe parcursul întregii emisiuni;

b) A încălcat art. 19 (6), lit. e) al Codului, care prevede: „*Publicitatea, inclusiv publicitatea autopromoțională, și teleshopping-ul trebuie să respecte următoarele condiții: să nu stimuleze comportamente dăunătoare sănătății sau siguranței populației*”. In cadrul spotului animat „*Râdđcéíł ĩnędđŭârícł cřeęĭă*” difuzat la orele 13:46; 14:03; 18:31; 19:49; 22:47, in care se face publicitate unei companii care prestează servicii de deblocare a ușilor, este prezentată o bătrinică care a ieșit din apartament ca să-și ducă gunoiul. Din cauza curentului de aer care s-a format pe scara blocului ușa s-a închis. Bătrină își aduce aminte că a uitat cheia de la apartament in casă și, oftand, scoate un pistol pe care il pune la timplă;

c) A încălcat art. 21 (1) al Codului audiovizualului - „*Publicitatea și teleshoppingul se difuzează grupat, fiind ușor de identificat prin marcaje corespunzătoare și fiind separate de alte părți ale serviciului de programe prin*

semnale optice și acustice”. Astfel, blocurile publicitare de la orele 09:18 și 09:43 nu au fost delimitate de celelalte părți ale serviciului de programe prin marcajele corespunzătoare, iar blocurile publicitare de la orele 08:03; 12:13; 14:01; 15:37; 17:24; 18:00; 18:30; 19:03; 19:28; 19:48; 20:13; 21:16; 21:45; 22:18; 22:48; 23:16 și 23:43, au fost delimitate doar la inceput de celelalte părți ale serviciului de programe;

Postul de televiziune „Jurnal TV” (10 iunie 2010)

a) S-a încălcat art. 19 (14) al Codului audiovizualului - „*Publicitatea mascată este interzisă*”. In cadrul edițiilor de știri s-a făcut publicitate mascată noului număr al revistei „*Apropo Magazin*” (08:02, 09:02, 10:05, 13:28).

b) Spotul publicitar pentru centrul medical „*Galaxia*” (05:35, 08:12, 19:53, 22:31) nu a conținut numărul licenței de activitate, derogare de la prevederea art. 19 (10) din Codul Audiovizualului care prevede „*Publicitatea pentru produsele farmaceutice și tratamentele medicale pentru care este necesară o prescripție medicală este interzisă. Radiodifuzorii prin al căror intermediu se face publicitate produselor farmaceutice și tratamentelor medicale ce nu*

necesită prescripție medicală vor include în mesajul publicitar recomandarea de a se adresa medicului sau farmacistului în cazul manifestării de reacții adverse și vor plasa pe ecran, pentru 5 secunde sau pe tot parcursul clipului publicitar, numărul licenței de comercializare eliberate de organul de stat abilitat”. Monitorizările serviciilor de programe ale posturilor de televiziune „Publika TV” (14 iunie), „Noroc TV” (21 iunie), „Alt TV” (22 iunie), “TV Dixi” (25 iunie), “PRIME” (2 iunie), “2 plus” (10 iunie) și „Euro TV Chișinău” (22 iunie) nu au atestat derogări de la prevederile legislației în vigoare la capitolul difuzării publicității și teleshoppingului..

În temeiul celor constatate și în conformitate cu art. 37, 38, 40 ale Codului Audiovizualului nr.260-XVI din 27.07.2006, Statutul CCA, Regulamentul cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie, aprobate prin Hotărârea nr. 433-XVI din 28.12.2006 a Parlamentului Republicii Moldova, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a decis următoarele:

- Pentru derogări de la prevederile art. 19 (10), 19 (14), 22 (3) ale Codului audiovizualului, art. 13 (8) al Legii cu privire la publicitate și art. 12 al Deciziei CCA nr. 133 din 24 decembrie 2009, în conformitate cu art. 38 alin. (2), lit. b, h și alin (3) din Codul audiovizualului, IPNA Companiei „Teleradio-Moldova”, titularul licenței de emisie pentru postul public de televiziune „Moldova 1”, i se aplică amendă în sumă de 1800 lei;

- Pentru derogări de la prevederile art. 22 (3) al Codului audiovizualului, art. 13 (8) al Legii cu privire la publicitate, art. 9 al Deciziei CCA nr. 133 din 23.12.2009 și art. 3 al Deciziei nr. 13 din 11.02.2010, în conformitate cu art. 38 alin. (2), lit. b, h și alin (3) din Codul audiovizualului, întreprinderii „Selectcanal” SRL, titularul licenței de emisie pentru postul de televiziune „N 4”, i se aplică avertizare publică;

- Pentru derogări de la prevederile art. 19 (14), 21 (8) și 22 (3) ale Codului audiovizualului și art. 13 (8) al Legii cu privire la publicitate, în conformitate cu art. 38 alin. (2), lit. b, h și alin (3) din Codul audiovizualului, întreprinderii ÎM „Noile Idei Televizate” SRL, titularul licenței de emisie pentru postul de televiziune „NIT”, i se aplică avertizare publică;

- posturile de televiziune TV 7, Muzica TV, Pro TV Chișinău, TVC 21, și Jurnal TV au fost atenționate vis-a-vis de respectarea Codului audiovizualului, Legii cu privire la publicitate și a condițiilor licenței de emisie.

Monitorizarea campaniei electorale la referendumul constituțional din 5 septembrie 2010

1. În conformitate cu prevederile pct. 9 al Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale la referendumul constituțional din 5 septembrie 2010 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3337 din 16 iunie 2010, „în prima săptămână a perioadei electorale fiecare radiodifuzor depune la Consiliul Coordonator al Audiovizualului o declarație privind politica editorială pentru campania electorală, în care indică numele proprietarilor instituției. Totodată, declarațiile vor conține și principiile reflectării campaniei electorale la instituția de informare în masă; principiul de programare și acordare a timpului de antenă; orarul timpului de antenă gratuit și contra plată; taxa pentru timpul de antenă contra plată; grila emisiunilor cu caracter electoral etc. Declarațiile se publică pe pagina web a Consiliului Coordonator al Audiovizualului. Punctul 10 al aceluiași Regulament prevede că „instituțiile de informare în masă desemnează reprezentanți care coordonează activitatea instituției în perioada campaniei electorale. Numele, prenumele, telefoanele de serviciu, inclusiv numărul de telefon mobil, faxul și adresa electronică a responsabilului se prezintă Comisiei Electorale Centrale și Consiliului Coordonator al Audiovizualului.”

Astfel, la Consiliul Coordonator al Audiovizualului au fost înregistrate 42 de Regulamente interne (declarații) privind reflectarea campaniei electorale la referendumul constituțional pentru 47 de instituții audiovizuale, dintre care 20 aparținând posturilor de radio și 27 - posturilor de

televiziune: Radio Moldova, GRT FM, Radio 21, Radio 7, Radio Alla, Antena C, Radio Noroc, Autoradio, Europa Plus Moldova, Hit FM, Maestro FM, Radio Mingir, Radio Plai, Retro FM,

Polidisc Russkoe Radio, Radio Sanatate, Radio Stil, Univers FM, PRO FM Chișinău, Vocea Basarabiei; Moldova 1, 2 Plus, NIT, Prime, TV 6, TV 7, Accent TV, Albasat TV, TV Euronova, Alt TV, Busuioc TV, Canal-X, Euro TV Chișinău, TV Găgăuzia, Jurnal TV, Mega TV, Muzica TV, N4, Noroc TV, Pro TV Chișinău, Prut TV, Publika TV, RU TV, SOR TV, TV Dixi, Studio-L, TVC 21.

Din cele 42 de Regulamente interne (declarații) înregistrate la CCA, doar 14 au fost prezentate în termenii prevăzuți de Regulamentul aprobat de CEC (“...prima săptămână a campaniei electorale”).

Postul de radio „Fresh FM” a prezentat doar o notă informativă, în care, într-o singură frază a anunțat intenția de a reflecta campania electorală la referendumul constituțional doar prin acordarea timpului de antenă contra plată.

Din cei 47 de radiodifuzori care au prezentat declarații, 18 nu au indicat numele proprietarilor instituției, 12 nu au indicat numele și datele de contact a persoanelor responsabile de perioada electorală, 11 nu au indicat orarul timpului de antenă gratuit/contra plată și 3 nu au indicat taxa pentru timpul de antenă contra plată.

Radiodifuzorii cu acoperire națională, Hit FM” și “Europa plus Moldova”, contrar prevederilor Codului electoral și ale Regulamentului CEC, au indicat în Regulamentul intern (declarație) de reflectare a referendumului constituțional că vor acorda doar timp de antena contra plata și nu vor organiza dezbateri electorale. În perioada de referință a fost înregistrat un singur demers privind neparticiparea la reflectarea campaniei electorale la referendumul constituțional din 5.09.2010 din partea ICS „Social Media” SRL, fondatoarea postului de televiziune prin eter „VDT” și a postului tv cu emisie prin satelit „TV 3”.

De asemenea, în conformitate cu pct. 50 al Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale la referendumul constituțional din 5 septembrie 2010 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova, potrivit căruia „Instituțiile audiovizualului sînt obligate să țină evidența timpului de antenă oferit participanților la campania electorală și să prezinte săptămînal prin fax Consiliului Coordonator al Audiovizualului informația despre volumul de emisie electorală în ziua precedentă.” CCA a recepționat date privind reflectarea campaniei electorale la referendumul constituțional de la 23 de radiodifuzori.

În temeiul celor constatate, în conformitate cu prevederile Codului audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, Statutului CCA, aprobat prin Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr. 433-XVI din 28.12.2006, Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale la Referendumul constituțional din 5 septembrie 2010 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova, aprobat prin Hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr. 3337 din 16 iulie 2010, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a recomandat tuturor radiodifuzorilor antrenați în reflectarea campaniei electorale la Referendumul constituțional din 5 septembrie 2010:

- să respecte principiile pluralismului de opinii, echidistanței și echilibrului social-politic, în vederea informării corecte și obiective a electoratului pentru a permite alegătorilor să-și exprime liber și corect dreptul lor constituțional;

- să asigure în emisiunile informative imparțialitatea și favorizarea liberei formări a opiniilor prin prezentarea principalelor puncte de vedere ale oponentilor, iar în cazul subiectelor ce vizează situații de conflict să respecte principiul de informare din mai multe surse, în conformitate cu prevederile art. 7 al Codului audiovizualului;

- în dezbaterile electorale organizate - să acorde timpi de antenă în condiții egale pentru toți concurenții electorali, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare;

- realizatorii și moderatorii acestor emisiuni - să asigure imparțialitatea și menținerea în dezbateri a tematicii campaniei electorale;

- să prezinte CCA și CEC în termenii prevăzuți de Regulamentul de reflectare a campaniei electorale la Referendumul constituțional din 5 septembrie 2010 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova informația despre volumul de emisie electorală;

-în ziua referendumului, pînă la închiderea secțiilor de votare, să nu difuzeze materiale, inclusiv interviuri cu alegătorii, despre numărul de voturi acordate cu opțiunea „PRO” sau „CONTRA” și despre șansele acestora, inclusiv rezultatele exit-poll-urilor;

- în ziua referendumului și cea precedentă referendumului să nu admită nici un fel de agitație electorală.

2. În temeiul art. 37 (1), (3) al Codului Audiovizualului nr. 260-XVI din 27.02.2006, pe parcursul lunii august curent au fost monitorizate principalele buletine informative ale postului public de televiziune „Moldova 1” și a posturilor TV cu acoperire națională “Prime”, “2 plus”, “NIT”, în scopul verificării corespunderii acestora prevederilor art. 7 (1), (2), (3) și (4) lit. b), c) al Codului audiovizualului și a Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale la referendumul constituțional din 5 septembrie 2010 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova.

Ca rezultat al examinării rezultatelor monitorizării în cadrul ședinței publice din 3 septembrie 2010, prin Decizia nr. 97, CCA a atenționat radiodifuzorii implicați în reflectarea campaniei electorale la Referendumul constituțional din 5 septembrie 2010 să respecte cu strictețe prevederile art. 47, art.64 și art.641 din Codul Electoral și art. 7 din Codul Audiovizualului, în ziua referendumului și cea precedentă referendumului să nu admită nici un fel de agitație electorală, pînă la închiderea secțiilor de votare, să nu difuzeze materiale, inclusiv interviuri cu alegători, despre numărul de voturi acordate vreunei dintre opțiunile „PRO” sau „CONTRA” și despre șansele acestora, inclusiv rezultatele exit-poll-urilor.

3. În cadrul ședințelor publice a CCA din 3 septembrie și 15 septembrie curent au fost examinate rezultatele monitorizării principalelor buletine informative ale postului de televiziune “NIT”, difuzate în perioada 24-30 august 2010, în scopul verificării corespunderii acestora prevederilor art. 7 (1), (2), (3) și (4) lit. b), c) al Codului audiovizualului și a Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale la referendumul constituțional din 5 septembrie 2010 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova. Rezultatele monitorizării postului de televiziune “NIT” au atestat derogări de la prevederile art. 7 (4) al Codului audiovizualului (circa 12 subiecte realizate în cadrul buletinelor informative „Cureir” nu au respectat principiul de informare din mai multe surse) și a punctului 16 al Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale la referendumul constituțional din 5 septembrie 2010 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova.

În rezultatul vizionării publice a subiectelor din emisiunile informative „Curier” din 24 august, ora 21:33; 25 august, ora 21:33 și 27 august, ora 21:44 s-a atestat că evenimentele reflectate în cadrul acestora au fost comentate tendențios de către realizatorii emisiunii nominalizate, iar 2 dintre acestea nu au respectat principiul de informare din mai multe surse, fapt ce contravine prevederilor art. 7 (4) lit. b) și c) conform căruia „pentru a asigura în cadrul emisiunilor informative ale radiodifuzorilor respectarea principiilor echilibrului social-politic, echidistanței și obiectivității, aceștia vor plasa fiecare știre astfel încât: să nu fie deformat sensul realității prin tertipuri de montaj, comentarii, mod de formulare sau titluri, iar în cazul subiectelor ce vizează situații de conflict, să se respecte principiul de informare din mai multe surse.”

În temeiul celor constatate și a dezbaterilor publice, în conformitate cu prevederile Codului audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, Statutului CCA, aprobat prin Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr. 433-XVI din 28.12.2006, Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale la Referendumul constituțional din 5 septembrie 2010 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova, aprobat prin Hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr. 3337 din 16 iulie 2010, Consiliul Coordonator al Audiovizualului, pentru încălcarea prevederilor art. 7 (4) lit. b), c) din Codul audiovizualului, pct.16 al Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale la referendumul constituțional din 5 septembrie 2010 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova și a condițiilor licenței de emisie seria AMMII, nr. 014643 din 07.05.2008, pct. 3.1, lit. a), în conformitate cu art. 38 (1), (2), lit. f), (3)

al Codului audiovizualului, a aplicat ÎM „Noile Idei Televizate”, fondatoarea postului de televiziune „NIT” amendă în sumă de 5400 lei.

Examinarea sesizărilor și contestațiilor
privind conținutul programelor audiovizuale

1. La 25 august curent, reprezentantul PCRM în Comisia Electorală Centrală, dl Serghei Sîrbu, a depus o contestație prin care a sesizat Consiliul Coordonator al Audiovizualului despre intenția de a încălca legislația electorală de către unii participanți la referendumul constituțional din 5 septembrie 2010 și persoane cu funcții de demnitate publică, prin intermediul postului public de televiziune „GRT”. Conform sesizării, în ziarul local „Edinaia Găgăuzia” din 19 august curent a fost publicat un anunț potrivit căruia la 3 septembrie curent, în ajunul referendumului, guvernatorul UTA Găgăuzia, domnul M. Formuzal, va participa în direct la televiziunea publică „GRT” și va răspunde la întrebările cetățenilor, inclusiv la cele cu privire la referendumul constituțional.

În aceeași contestație se menționează că reprezentanții guvernatorului Găgăuziei exercită presiuni asupra conducerii postului public „GRT”, pentru ai obliga să-i ofere acestuia timp de antenă. Reprezentantul PCRM menționează că domnul Formuzal este membrul și reprezentantul unui partid politic înregistrat la CEC în calitate de participant la referendumul constituțional. În acest caz, asupra acestuia urmează a fi aplicate, în măsură egală, prevederile Codului Electoral și a Regulamentului CEC privind reflectarea campaniei electorale la Referendumul constituțional din 5 septembrie 2010 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova. Astfel, prin aceste intenții ale conducerii UTA Găgăuzia și a postului public din localitate, reprezentantul PCRM consideră că se vor încălca prevederile legislației electorale, în special art. 46 (1), 64 (3), 64 (5), 651 (1), 651 (3), 651 (4) din Codul electoral și punctele 13, 15 și 26 ale Regulamentului CEC.

În rezultatul dezbaterilor publice, în conformitate cu prevederile Codului audiovizualului nr. 260- XVI din 27.07.2006, Statutului CCA, aprobat prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 433- XVI din 28.12.2006, Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale la Referendumul constituțional din 5 septembrie 2010 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3337 din 16 iulie 2010, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a recomandat postului public de televiziune „GRT” din UTA Găgăuzia să respecte principiile pluralismului de opinii, echidistanței și echilibrului social-politic, în vederea informării corecte și obiective a electoratului, pentru a permite alegătorilor să-și exprime liber și corect dreptul lor constituțional; să acorde partidelor politice, înregistrate la Comisia Electorală Centrală în calitate de participanți la referendumul constituțional, timp de emisie în conformitate cu prevederile Codului

Electoral și a Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale la Referendumul constituțional din 5 septembrie 2010 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3337 din 16 iulie 2010.

2. La 10 septembrie curent, dl Serghei Sîrbu, reprezentantul PCRM în Comisia Electorală Centrală, a depus o contestație privind încălcarea legislației electorale de către postul public de televiziune „Moldova 1”. Potrivit contestației, „Moldova 1” a difuzat în ziua desfășurării referendumului constituțional din 5 septembrie 2010 mesaje și informații care îndemneau cetățenii să iasă la vot, favorizând astfel, poziția unor participanți la referendum, fapt care contravine art. 38 (6), 46 (1), 47 (8), 64 (2), 651 (1) din Codul Electoral, pct. 1, 13, 15, 18 și 23 ale Regulamentului CEC cu privire la reflectarea campaniei electorale la referendumul constituțional din 5 septembrie 2010 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova. Monitorizarea secvențelor serviciului de programe al postului „Moldova 1” din 5 septembrie curent, prezentate de către petiționar, atestă că în ziua referendumului, la ora 5:24, a fost transmis un spot electoral

cu apelul de a participa la votare. Totodată, în edițiile informative nu au fost atestate mesaje cu tentă de agitație electorală.

În rezultatul vizionării subiectelor, dezbaterilor publice și în conformitate cu prevederile Codului audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, Statutului CCA, aprobat prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 433-XVI din 28.12.2006, Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale la Referendumul constituțional din 5 septembrie 2010 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3337 din 16 iulie 2010, Consiliul Coordonator al Audiovizualului, pentru încălcarea prevederilor pct. 3.1, lit. a) al condițiilor licenței de emisie seria AA nr. 073663 din 13.10.2009, nerespectarea art. 651 (1) din Codul Electoral și pct. 23 al Regulamentului CEC cu privire la reflectarea campaniei electorale la referendumul

constituțional din 5 septembrie 2010 care stipulează că „în ziua referendumului și cea precedentă referendumului instituțiile de informare în masă, nu vor difuza decât comunicate recepționate de la Comisia Electorală Centrală și informații privind desfășurarea votării”, în conformitate cu art. 38 (1), (2) lit. b) al Codului audiovizualului, a avertizat public IPNA Compania „Teleradio-Moldova”, fondatoarea postului de televiziune „Moldova 1”.

3. La 6 septembrie curent, Comisia Electorală Centrală a remis Consiliului Coordonator al Audiovizualului spre examinare contestația dlui Roman Emelianov, reprezentantul PSD și a dlui Serghei Sîrbu, reprezentantul PCRM la Comisia Electorală Centrală cu privire la încălcarea legislației electorale de către postul de televiziune „Publika TV”. Potrivit contestațiilor, la 4 septembrie, în ajumul referendumului, precum și în ziua desfășurării referendumului constituțional, postul nominalizat „a difuzat o informație privind desfășurarea sondajului de tip exit-poll în mun. Chișinău pe data de 5 septembrie curent, în care alegătorii erau îndemnați să iasă la vot dacă le pasă de țară”, iar „la data de 4 septembrie curent, precum și în ziua desfășurării referendumului constituțional, „Publika TV” a adresat cetățenilor Republicii Moldova un mesaj clar „Votează ce gîndești” difuzat de sine stătător și de către fiecare prezentator în parte, fapt ce a îndemnat populația Republicii Moldova să participe la referendum și să voteze poziția unor concurenți electorali”. Petiționarii consideră că prin difuzarea acestor materiale, care favorizează doar poziția unor participanți la referendum, postul de televiziune „Publika TV” s-a angajat direct în procesul de agitație electorală, fapt care contravine art. 7 (3) din Codul audiovizualului, art. 8, 38 (6), 46 (1), 47, 64 (2), 651 (1) din Codul Electoral, pct. 1, 13, 15, 18 și 23 ale Regulamentului CEC cu privire la reflectarea campaniei electorale la referendumul constituțional din 5 septembrie 2010 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova.

Monitorizarea serviciului de programe din 5 septembrie curent atestă următoarele:

1. În secvențele Promo de la 00:22:08, 01:08:16; 01:28:07, 01:55:49, 02:09:45, 02:19:12, 03:26:22, 03:44:38, 04:06:35..., 05:16:10..., 06:40:50..., 07:26:46..., 08:27:01..., 09:21:56..., 11:57:26..., 12:56:48..., 13:43:43..., 14:57:17..., 15:33:21..., 16:31:18..., 17:37:35..., 18:32:13... s-a făcut apel direct către alegători să participe la referendum. Textul se încheie cu logo-ul "Votează ce gîndești", text după cadru și clip video.

2. Emisiunea "Sinteza Zilei" de la 00:00 se încheie cu apelul: "Nu uita, mergi la vot și votează ce gîndești" (00:25:15).

3. Textele introductive ale buletinelor de știri de la 06:00, 07:00, 08:00, 09:00, 11:00, 12:00, 15:00, 17:00 s-au încheiat cu textul "Votează ce gîndești", urmat de clipul video cu același apel. Pe parcursul edițiilor apelul respectiv a fost plasat în titre.

4. Pe parcursul ediției de știri de la 10:00 apelul "Votează ce gîndești" a fost plasat în titre. În încheierea ediției apelul a fost preluat de prezentator.

5. Ediția de știri de la 14:00 s-a încheiat cu apelul prezentatoarei de a merge la vot.

6. Textul introductiv al știrilor de la 19:00 s-a încheiat cu textul "Mai ai încă timp să votezi ce gîndești", urmat de clipul video "Votează ce gîndești".

7. Textele de introducere ale buletinelor de știri în limba rusă de la 07:30, 08:30 s-au încheiat cu textul "Нăлăăă 5 нліăăă. Ăăăăăă, ăăăăăă", urmat de clipul video cu același apel. Pe parcursul edițiilor același apel a fost plasat în titre.

8. În știrile de limbă rusă (06:30, 13:00, 16:00) au fost plasate titrela "Ăăăăăă, ăăăăăă". Edițiile s-au încheiat ori au început cu textul prezentatoarei "Ăăăăăăăă, ăăăăăăăă", urmat de clipul video cu același apel.

9. Clipurile "Votează ce gândești" și "Ăăăăăă, ăăăăăă" au fost inserate și separat în serviciul de programe de mai multe ori pe parcursul zilei.

10. Apelul "Votează ce gândești" a fost plasat, de asemenea, pe parcursul zilei, ca element al decorului de studio (13:24 etc).

11. Pe 5 septembrie, la 19:25, „Publika TV” a difuzat un reportaj de la sediul din Chișinău al Institutului Român pentru Evaluare și Strategie, executant de exit-pool. Informația pusă pe post nu vizează numărul celor care au votat, ci activismul votanților în diferite unități teritoriale și componența lor pe criterii de sex, vîrstă, ocupații, etc.

În temeiul celor expuse, în rezultatul dezbaterilor publice, în conformitate cu prevederile Codului audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, Statutului CCA, aprobat prin Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr. 433-XVI din 28.12.2006, Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale la Referendumul constituțional din 5 septembrie 2010 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova, aprobat prin Hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr. 3337 din 16 iulie 2010, Consiliul Coordonator al Audiovizualului pentru încălcarea pct. 3.1, lit. a) al condițiilor licenței de emisie seria AA, nr. 073686 din 23.12.2009 (nerespectarea prevederilor art. 651 (1) din Codul Electoral și pct. 23 al

Regulamentului CEC cu privire la reflectarea campaniei electorale la referendumul

constituțional din 5 septembrie 2010 potrivit căreia „în ziua referendumului și cea precedentă referendumului instituțiile de informare în masă, nu vor difuza decît comunicate recepționate de la Comisia Electorală Centrală și informații privind desfășurarea votării”), în conformitate cu art. 38 (1), (2) lit. b), (3) lit. a) al Codului audiovizualului, a avertizat public Î.M. „Știri Media Grup” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Publika TV”.

Examinarea cererilor prealabile

Prin Decizia CCA nr. 81 din 6 iulie 2010 IPNA Companiei „Teleradio-Moldova”, titulara licenței de emisie a postului public de televiziune „Moldova 1”, i s-a aplicat o amendă în sumă de 1800 lei pentru derogări de la prevederile art. 19 (10), 19 (14), 22 (3) ale Codului audiovizualului, art. 13 (8) al Legii cu privire la publicitate și art. 12 al Deciziei CCA nr. 133 din 24 decembrie 2009. Ulterior, IPNA Compania „Teleradio-Moldova” s-a adresat Consiliului Coordonator al Audiovizualului cu o cerere prealabilă prin care solicită anularea parțială a deciziei nominalizate, în partea ce ține de sancționarea postului de televiziune “Moldova 1” și includerea repetată în ordinea de zi a ședinței CCA a chestiunii cu privire la respectarea condițiilor de difuzare a publicității în cadrul serviciului de programe TV, pe motiv că IPNA Compania „Teleradio-Moldova” a fost pusă în imposibilitatea de a-și apăra drepturile legale în cadrul ședinței CCA din 6 iulie curent, deoarece, inițial, aceasta a fost anunțată pentru data de 7 iulie. La cererea prealabilă a fost anexată și o referință la raportul de monitorizare din 6 iunie 2010.

Ca urmare a examinării cererii prealabile și a referinței la raportul de monitorizare s-a constatat că argumentele IPNA Compania „Teleradio-Moldova” sunt neîntemeiate:

1. Monitorizarea serviciului de programe al postului public de televiziune “Moldova 1”, difuzat la 6 iunie curent, a depistat derogări de la prevederile art. 19 (10) - “plasarea numărului licenței de comercializare a produsului farmaceutic contrar prevederilor legale”, art. 19 (14) ale Codului audiovizualului - “difuzarea publicității mascate în cadrul emisiunii pentru copii Povestea de seară” și art. 13 (8) al Legii cu privire la publicitate - “difuzarea publicității privind unul și același furnizor de publicitate mai mult de 2 ori timp de o oră de emisie”. Ca rezultat al

mai multor sesizări din partea consumatorilor de programe privind volumul excesiv de publicitate și difuzarea spoturilor publicitare ale băuturilor alcoolice în perioada transmisiunilor în direct a meciurilor de fotbal de la Campionatul Mondial din Africa de Sud, au fost prezentate rezultatele monitorizărilor emisiilor de seară (21:00-24:00) ale postului public de televiziune "Moldova 1" din 2 și 3 iulie curent- derogări de la prevederile art. 22 (3) al Codului audiovizualului - "depășirea volumului legal de publicitate timp de o oră de emisie", art. 12 al Deciziei CCA nr. 133 din 24 decembrie 2009 - "difuzarea spoturilor publicitare ale băuturilor alcoolice fără avertismentul sonor și vizual („Consumul excesiv de alcool dăunează grav sănătății”) și derogări repetate de la prevederile art. 13 (8) al Legii cu privire la publicitate.

2. Despre schimbarea ședinței publice a CCA de pe data de 7 pe 6 iulie curent, președintele Companiei „Teleradio-Moldova”, dl Constantin Marin, a fost anunțat din timp, fiind contactat la telefonul mobil.

3. În referința la raportul de monitorizare din 6 iunie curent, prezentată de către Compania „Teleradio-Moldova”, se recunoaște faptul că au fost comise derogări de la prevederile art. 19 (10) și 19 (14) ale Codului audiovizualului.

4. Reprezentantul Companiei „Teleradio-Moldova”, dl Vitalie Cojocaru, a confirmat încălcarea de către postul public de televiziune „Moldova 1” a prevederilor art. 13 (8) din Legea cu privire la publicitate, menționate în raportul de monitorizarea a serviciului de programe din 6 iunie 2010.

În baza celor constatate, în conformitate cu prevederile Codului audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, Statutului CCA, aprobat prin Hotărârea nr. 433-XVI din 28.12.2006 a Parlamentului Republicii Moldova, a Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10.02.2000, Consiliul Coordonator al Audiovizualului a respins ca nefondată cererea IPNA Companiei „Teleradio-Moldova” privind anularea parțială a Deciziei CCA nr. 81 din 6.06.2010, în partea ce ține de sancționarea postului public de televiziune "Moldova 1".

Executarea deciziilor CCA

La 24 decembrie 2009 postul de televiziune „Euro TV - Chișinău” (director general – Viorel Buzdugan) a solicitat prelungirea termenului de prezentare a concepției generale a serviciului de programe până la 31 martie 2010 pe motiv că postul „Euro TV - Chișinău” se află în proces de restructurare. Prin Decizia nr. 12 din 11.02.2010 CCA a obligat directorul postului nominalizat să prezinte, până la 31 martie 2010, o nouă concepție generală a serviciului de programe în conformitate cu prevederile Codului audiovizualului.

Prin scrisoarea f/n din 31 martie 2010, „Euro TV - Chișinău” SRL a solicitat aprobarea Concepției generale a serviciului de programe. Prin Decizia nr. 47 din 22 aprilie curent CCA a amânat examinarea cererii, pentru efectuarea unor precizări suplimentare. Ulterior, prin scrisoarea f/n din 30 aprilie, „Euro TV - Chișinău” a cerut amânarea aprobării concepției generale, însă nu a mai prezentat noua concepție a serviciului de programe.

Rezultatele monitorizărilor serviciului de programe din 19-20 noiembrie 2009 și 21-22 septembrie curent au atestat că postul în cauză difuzează doar filme artistice, seriale, desene animate și publicitate, nu respectă prevederile grilei de emisie și a concepției generale a serviciului de programe, aprobate de CCA prin Decizia nr. 33 din 1 aprilie 2009.

În temeiul celor constatate, în conformitate cu art. 37, 38, 40 ale Codului audiovizualului nr.260-XVI din 27.07.2006, Statutul CCA, Regulamentul cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie, aprobate prin Hotărârea nr. 433-XVI din 28.12.2006 a Parlamentului Republicii Moldova, Consiliul Coordonator al Audiovizualului, pentru nerespectarea prevederilor art. 66 (8) al Codului audiovizualului, pct. 3.1 al

condițiilor Licenței de emisie seria A MMII, nr. 014615 din 25.09.2007 (derogări de la prevederile grilei de emisie și a concepției generale a serviciului de programe, aprobate prin Decizia CCA nr. 33 din 1 aprilie 2009) și a Deciziilor CCA nr. 12 din 11.02.2010, nr. 47 din

22.04.2010, în conformitate cu art. 38 (2) lit. b), c), art. 38 (3) al Codului, a avertizat public „Euro TV - Chișinău” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Euro TV - Chișinău”.

Participarea la ateliere,
seminare și ședințe ale grupurilor de experți

Standardele și principiile de monitorizare a mass-media au fost subiectele-cheie ale unui seminar organizat în cadrul Programului Comun al Uniunii Europene și Consiliului European „Programul privind Susținerea Democrației în Moldova” (*Componenta – Sprijin pentru dezvoltarea mass-media pluraliste*).

Evenimentul de cinci zile, care a avut loc în perioada 1-5 septembrie curent, a întrunit angajați ai direcțiilor de monitorizare ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului (CCA) și ai radiodifuzorului public “Teleradio Moldova” (TRM) care au discutat cum să elaboreze rapoarte de monitorizare a mass-media în concordanță cu standardele europene și legislația Republicii Moldova.

Trainingul a inclus și exerciții practice prezentate de Richard Carver (Media Oxford Research, Marea Britanie), Rastislav Kuzel (MEMO98, Slovacia) și Ion Bunduchi (Asociația Presei Electronice, Moldova).

Participanții au fost instruiți cum să monitorizeze reflectarea în mass-media a evenimentelor politice și electorale, dar și monitorizarea pluralismului social și publicității în concordanță cu noua metodologie de monitorizare a mass-media (http://cca.md/sites/default/files/proiect_de_monitorizare_.pdf) elaborată recent pentru CCA/TRM în cadrul „Programului Susținerea Democrației în Moldova”

Programul privind Susținerea Democrației în Moldova” răspunde necesităților autorităților în reformarea mecanismelor de protecție a drepturilor omului, fortificarea dialogului politic și dezvoltarea mass-media pluraliste. Programul aplică standardele europene în activitatea sistemului judiciar, serviciului de urmărire penală, poliției, instituției ombudsmanului, mass-media și Parlamentului Republicii Moldova. Programul are șapte componente de bază, fiecare având un șir de obiective specifice: Evaluarea legislativă; Asigurarea răspunderii pentru încălcarea drepturilor omului; Respectarea garanțiilor pre-procesuale; Consolidarea capacităților instituției ombudsmanului; Sprijin pentru dezvoltarea mass-media pluraliste; Suport pentru sporirea capacităților administrative și politice ale Parlamentului; Suport pentru elucidarea faptelor și reconciliere civică. Programul are un buget de 4 000 000 de euro și va fi implementat până în iunie 2011.

În cadrul aceluiași Program, în perioada 7-11 septembrie curent, colaboratorii Direcției monitorizare au efectuat o vizită de informare și documentare în cadrul Consiliului Superior al Audiovizualului din Belgia.

IMPLEMENTAREA LEGISLAȚIEI

Implementarea prevederilor Codului audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006 a continuat. O atenție deosebită a fost acordată monitorizării radiodifuzorilor și controlului distribuitorilor de servicii la capitolul respectării prevederilor legislației în vigoare.

În capitolul deciziilor cu caracter normativ intră următoarele:

- prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova din 18 iunie 2010 CCA a fost obligat să analizeze propunerile înaintate de organele de lucru și de deputați și să elaboreze un program de măsuri în vederea optimizării activității sale, precum și a tuturor instituțiilor audiovizualului din țară. Drept urmare, la 6 iulie 2010, prin decizia 89, a fost aprobat Programul de acțiuni privind optimizarea activității Consiliului Coordonator al Audiovizualului. Programul respectiv a fost prezentat Comisiei pentru cultură, știință, învățământ, tineret, sport și mijloace de informare în masă a Parlamentului Republicii Moldova;

- la 25 august (Decizia nr. 90) CCA a stabilit mai multe recomandări radiodifuzorilor implicați în reflectarea campaniei electorale la Referendumul constituțional din 5 septembrie 2010;

- o altă decizie care merită atenție este nr. 97 din 3 septembrie, conform căreia au fost atenționați radiodifuzorii implicați în reflectarea campaniei electorale la referendumul constituțional din 5 septembrie 2010 - să respecte cu strictețe prevederile art. 47, 64 și art. 64¹ din Codul Electoral și art. 7 din Codul Audiovizualului, în ziua referendumului și cea precedentă referendumului să nu admită nici un fel de agitație electorală, pînă la închiderea secțiilor de votare, să nu difuzeze materiale, inclusiv interviuri cu alegători, despre numărul de voturi acordate vreunei dintre opțiunile „PRO” sau „CONTRA” și despre șansele acestora, inclusiv rezultatele exit-poll-urilor.

PROCESE JUDICIARE

În perioada de referință Consiliul a fost implicat în câteva procese judiciare în cadrul cărora au fost întocmite diverse acte de procedură, dintre care pot fi menționate: răspunsuri la cereri prealabile, perfectarea referințelor la cererile de chemare în judecată și la cererile de contestare a hotărîrilor judecătorești, pregătirea recursurilor, a explicațiilor, a susținerilor orale și ale altor acte necesare examinării pricinilor de către instanțele de judecată.

În cele ce urmează sunt indicate dosarele la examinarea cărora a fost implicat CCA:

- ÎM „Sun Communications” SRL a contestat în Curtea de Apel Chișinău Decizia CCA nr. 81 din 30.09.2008, prin care studioul SUN-TV a fost avertizat public pentru activitatea în sistemul MMDS după expirarea licenței de emisie. Acțiunea a fost depusă împotriva Consiliului Coordonator al Audiovizualului și a Ministerului Dezvoltării Informaționale. Dosarul se află în procedura Curții de Apel Chișinău.

- SC “Brandson” SRL a depus o cerere de chemare în judecată a CCA solicitînd: „(1) anularea art. 12 din Decizia CCA nr. 97 din 13.10.2009, prin care s-a acordat licența de emisie pentru frecvența 96,7 MHz Chișinău Editurii „Lugal CR” SRL pentru postul de radio „A Radio”, (2) recunoașterea pe SC “Brandson” SRL cu conceptul de radio „Umor FM” ca învingător pentru frecvența 96,7 MHz Chișinău, (3) obligarea CCA în termen de 20 zile de la data la care hotărîrea rămîne irevocabilă a elibera reclamantului licența de emisie pentru frecvența 96,7 MHz Chișinău, (4) încasarea în favoarea SC “Brandson” SRL din contul fiecărui copîrît și anume: Gh. Gorincioi, M. Pocaznoi, C. Albu, L. Vasilache, I. Vasilche și C. Mihalache a cîte 2500 (două mii cinci sute) lei despăgubiri morale”. La 29 aprilie instanța admite acțiunea reclamantului. CCA a depus recurs la CSJ, ce a fost admis la 09 iulie curent. CSJ a casat hotărîrea din 29 aprilie și a emis o altă hotărîre, prin care acțiunea reclamantului a fost respinsă ca nefondată.

- „Ploaia de Argint” SRL a solicitat în Curtea de Apel Chișinău obligarea CCA să le prelungească de drept licența de emisie. Dosarul se află în procedură.

- Un alt proces a fost intentat de V. Bogaci la mijlocul anului 2010, solicitînd instanței de judecată stabilirea faptului, precum că în anii 1999-2001 a activat în perioada concediilor anuale de odihnă și obligarea CCA să-i achite pentru această activitate și mai solicită plata pagubei morale pentru acțiunile ilegale ale CCA. Pricina se examinează de Judecătoria sectorului Centru.

În afară de procesele judiciare examinate în procedura contenciosului administrativ ca urmare a contestării deciziilor CCA de către diferite persoane juridice, Consiliul este antrenat și la examinarea unui dosar intentat de însuși CCA, astfel:

- la 23 septembrie 2009 CCA a adresat Curții de Apel Comrat o cererea de chemare în judecată privind anularea Hotărîrii Direcției generale de industrie, construcții, transport și comunicații a Găgăuziei care a eliberat în anul 2008 Autorizație de retransmisie întreprinderii „SGP-Media” SRL, pentru retransmisia canalelor TV prin cablu. La 24 martie 2010 Curtea de

Apel Comrat admite acțiunea CCA și anulează Hotărârea de eliberare a licenței și Licența eliberată întreprinderii „SGP-Media” SRL, pentru retransmisia canalelor TV prin cablu. Dosarul se află în procedura Curții Supreme de Justiție, pentru a se expune asupra recursului înaintat de Direcția generală. Următoarea ședință a fost numită pentru 24 noiembrie.

RELAȚII EXTERNE

În vederea intensificării relațiilor cu partenerii internaționali, la 8 iulie curent, s-a semnat *Acordul de cooperare între Consiliul Coordonator al Audiovizualului din Republica Moldova și Consiliul Suprem al Radioteleviziunii din Turcia*. Documentul stabilește o bază de colaborare în domeniul schimbului reciproc de informații, de delegații, schimbului de experiență, vizitelor, formării profesionale și ingineriei audiovizuale. Acordul a intrat în vigoare la data semnării și va rămâne în vigoare până în momentul în care una dintre Părți va anunța intenția de a-l denunța.

CCA, ca membru al EPRA, a asigurat legătura cu această organizație, a răspuns solicitărilor venite din partea membrilor EPRA privind schimbul de informații, chestionare referitoare la cea de-a 32-a reuniune a acestui organ în cadrul căreia se va examina chestiunea despre televiziunea digitală și modalitățile de control. La acest for vor participa reprezentanții Consiliului, care va avea loc la Belgrad, Serbia.

La 4 septembrie curent, CCA a fost vizitat de o delegație de la Organizația Internațională a Francofoniei (deputat belgian, un fost ministru sinegalez, un fost ministru tunisian, un profesor bulgar, precum și dl. Cyrille Zogo Ondo, responsabil pe proiecte pentru democrație și drepturile omului din cadrul OIF) S-a dezbătut diferite aspecte legate de activitatea CCA: control, monitorizarea referendumului constituțional și noile metodologii de monitorizare, care, ulterior, vor fi aprobate de CCA.

În perioada 13-15 septembrie 2010 Oficiul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (OSCE/ODIHR) a efectuat o vizită de lucru în vederea asigurării pregătirilor corespunzătoare pentru alegerile ce urmează să aibă loc în toamna anului curent. Membrii delegației, Dr. Beata Martin-Rozumilowicz, șef adjunct al Departamentului Electoral, dna Tatyana Bogussevich, consilier electoral și responsabil pentru Moldova, dl Alexander Shlyk, consilier electoral, precum și Rita Naseniece, ofițer de presă și relații publice al Misiunii OSCE în Moldova, au discutat despre problemele CCA în perioada preelectorală, electorală și post-electorală.

CCA